

# EKONOMIKA i ORGANIZACJA PRACY

MIESIĘCZNIK

## Organ Głównego Instytutu Pracy

### TREŚĆ ROCZNIKA 1950

#### PROBLEMY OGÓLNE

|                                                                                                                    | Nr  | Str. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------|
| Inż. Ilja Epsztejn — Ekonomia i Organizacja Pracy                                                                  | ①   | 2    |
| Dr Zygmunt Zbichorski — Organizacja w zakładach „Svit“                                                             | 2   | 50   |
| Mgr Andrzej Ferski — Organizacja struktury wewnętrznej przedsiębiorstw                                             | 2   | 54   |
| F. Selbman — O racjonalizacji i systemie „Refa“ (tł. J. Gd.)                                                       | 2   | 63   |
| Inż. Tadeusz Wasiljew — Próba usystematyzowania tzw. norm organizacyjnych dla urzędów przemysłowych                | 2   | 83   |
| Prof. dr P. W. Wasiljew — Struktura cyklu produkcyjnego                                                            | 3   | 98   |
| Dr inż. Zygmunt Zbichorski — Organizacja miejsca pracy                                                             | 3   | 104  |
| Mgr Andrzej Ferski — Organizacja budownictwa w ZSRR                                                                | 3   | 112  |
| M. Helfgot — Normy pracy w budownictwie                                                                            | 3   | 125  |
| Henryk Bortkiewicz — W poszukiwaniu nowych dróg (I) tłum. Jan Bolecki                                              | 4   | 146  |
| Inż. Mikołaj Uźwój — O usprawnienia organizacyjne w budownictwie w celu podniesienia wydajności pracy              | 4   | 152  |
| Prof. dr P. W. Wasiljew — Struktura procesu technologicznego                                                       | 4   | 157  |
| Inż. M. J. Pewzner — Nieprzerwanie usprawniać wykorzystanie środków obrotowych                                     | 5—6 | 194  |
| Henryk Bortkiewicz — W poszukiwaniu nowych dróg (II) tłum. Jan Bolecki                                             | 5—6 | 197  |
| Inż. Maksymilian Reich — Sprawozdanie zakładowe                                                                    | 5—6 | 204  |
| Jan Bujak — Analityczny harmonogram budowy                                                                         | 5—6 | 209  |
| W. A. Zarchin — Organizacja wewnętrzno-fabrycznego rozrachunku gospodarczego                                       | 5—6 | 235  |
| Mgr Ignacy Haendel — Przyspieszenie obiegu środków obrotowych przedsiębiorstwa przemysłowego                       | 7   | 252  |
| N. G. Lewinson — Technika organizacji zarządzania i planowania produkcji                                           | 7   | 262  |
| M. Helfgot — Miejsce technika normowania w produkcji                                                               | 7   | 267  |
| Mgr inż. Ludwik Mayre — Organizacja normowania technicznego w Niemieckiej Republice Demokratycznej                 | 7   | 283  |
| Mgr Tadeusz Choliński — Rola organizacji cyklu produkcyjnego w przyspieszeniu obiegu środków obrotowych            | 8—9 | 298  |
| N. D. Gotowań — Rozrachunek gospodarczy miejsca pracy i szkoły rentowności dla robotników (tłum. Stefan Szymański) | 8—9 | 310  |
| Dr Mieczysław Kijas — Zwiększenie produkcji i wydajności pracy według założeń Planu Sześcioletniego                | 10  | 364  |

|                                                                                                | Nr    | Str. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|
| Mgr Marian Ciupak — Nowa organizacja przedsiębiorstw przemysłu kluczowego                      | 10    | 368  |
| M. D. Mironowa — Metody analizy wykonania planu pracy                                          | 10    | 377  |
| Mgr Zygmunt Koryzna — Komórka organizacji prac i płac w przedsiębiorstwach przemysłowych       | 10    | 400  |
| Stefan Stosyk — Opisowe normy organizacyjne dla zarządów jednostek gospodarczych               | 10    | 404  |
| Ludwik Horoch — Służby dyspeczerskie gwarancją dobrego wykonania planów przemysłowych          | 11—12 | 410  |
| Inż. I. N. Pintusow — Akordowy system płac dla robotników zatrudnionych przy remoncie urządzeń | 11—12 | 412  |
| Inż. Jan Pawlikowski — Metody szkolenia robotników na zakładach pracy                          | 11—12 | 414  |
| Dr Alfred Biedermann — Analiza pracy przodownicy na przewijarce krzyżowej                      | 11—12 | 418  |
| Inż. Maksymilian Reich — Planowanie produkcji                                                  | 11—12 | 422  |
| Inż. Mieczysław Zawistowski — Projekty organizacyjne nowych zakładów przemysłowych             | 11—12 | 427  |
| Inż. Edward Weychert — Wskaźniki wykonania planu                                               | 11—12 | 430  |

#### ZAGADNIENIA WSPÓŁZAWODNICTWA PRACY

|                                                                                                                                           |       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----|
| Mgr Zygmunt Koryzna — Rodzaje i formy współzawodnictwa pracy                                                                              | 1     | 16  |
| Inż. Jan Pawlikowski — Rola mistrza jako kierownika i organizatora produkcji oraz współzawodnictwa pracy w Zakładach Przemysłu Metalowego | 2     | 60  |
| Inż. Jan Pawlikowski — Organizacja gospodarki narzędziowej przy współzawodnictwie pracy                                                   | 3     | 100 |
| Inż. Edward Schodnicki — O wyższą formę współzawodnictwa                                                                                  | 3     | 133 |
| Henryk Bortkiewicz — W poszukiwaniu nowych dróg (I) tłum. Jan Bolecki                                                                     | 4     | 146 |
| Inż. Jan Pawlikowski — Współzawodnictwo długofalowe                                                                                       | 4     | 159 |
| Wiesław Stradomski — Problemy współzawodnictwa pracy pracowników umysłowych                                                               | 4     | 162 |
| Tadeusz Wasiljew — O współzawodnictwie pracy i socjalistycznym zarządzaniu uwag kilka                                                     | 4     | 186 |
| Jacek Wejroch — Na marginesie artykułu mgr. K. Niemca „Z teorii współzawodnictwa pracy“                                                   | 4     | 187 |
| Henryk Bortkiewicz — W poszukiwaniu nowych dróg (II) tłum. Jan Bolecki                                                                    | 5—6   | 197 |
| Dr Alfred Biedermann — Analiza pracy przodownicy na przewijarce krzyżowej                                                                 | 11—12 | 418 |



Jan Czarnocki — Rozwój współzawodnictwa o opanowanie ekonomiki przedsiębiorstwa

11—12 466

## WYTWÓRCZOŚĆ PRZEMYSŁOWA

|                                                                                                        |       |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----|
| Mgr Jan Kaczmarek — Zagadnienie racjonalnej eksploatacji obrabiarek (I)                                | 1     | 23  |
| Inż. Jan Bursche — Uchwyty pneumatyczne                                                                | 1     | 27  |
| Mgr inż. Jan Kaczmarek — Zagadnienie racjonalnej eksploatacji obrabiarek (II)                          | 2     | 65  |
| Inż. Andrzej Szonert — Organizacja remontów maszyn i urządzeń na terenie zakładów produkcyjnych        | 2     | 70  |
| J. P. — Doprowadzenie planów produkcyjnych z terminami do bezpośrednich wykonawców                     | 2     | 75  |
| Prof. dr P. W. Wasiljew — Struktura cyklu produkcyjnego                                                | 3     | 98  |
| Inż. Jan Pawlikowski — Organizacja gospodarki narzędziowej przy współzawodnictwie pracy                | 3     | 100 |
| Dr inż. Zygmunt Zbichorski — Organizacja miejsca pracy                                                 | 3     | 104 |
| Inż. I. R. Wajzman i A. S. Rowieński — Organizacja pracy na przenośniku wysokiej wydajności            | 3     | 119 |
| Inż. Czesław Wołkowicz — O racjonalne wykorzystanie trocin                                             | 3     | 122 |
| Prof. dr P. W. Wasiljew — Struktura procesu technologicznego                                           | 4     | 157 |
| W. Alfiejew i A. Korotkow — O całkowite uchwycenie i wykorzystanie zdolności produkcyjnych w przemyśle | 4     | 168 |
| Inż. Jan Bursche — Próba klasyfikacji przyrządów i uchwytów                                            | 4     | 174 |
| W. J. Tichomirow — Szkolenie nowych robotników do produkcji potokowej                                  | 5—6   | 212 |
| Inż. Jan Pawlikowski — Zasadnicze zagadnienia gospodarki narzędziowej                                  | 5—6   | 217 |
| Inż. Jan Bursche — Automatyzacja procesu produkcyjnego                                                 | 5—6   | 218 |
| N. G. Lewinson — Technika organizacji zarządzania i planowania produkcji                               | 7     | 262 |
| M. Helfgot — Miejsce technika normowania w produkcji                                                   | 7     | 267 |
| Inż. Jan Pawlikowski — Planowanie przygotowania produkcji prototypów i serii maszyn                    | 7     | 275 |
| J. Kurakow — Najpilniejsze zadania mechanizacji pracy w Zw. Radzieckim                                 | 7     | 278 |
| Inż. Jan Pawlikowski — Podstawowe zasady planowania robót w produkcji małoseryjnej i średnioseryjnej   | 8—9   | 327 |
| Inż. W. P. Katajew — Rezerwy wydajności maszyn i pracy (tłum. M. Helfgot)                              | 8—9   | 328 |
| Mgr inż. Romuald Wołk — Rodzaje norm zużycia narzędzi i ich zastosowanie                               | 10    | 394 |
| Dr Alfred Biedermann — Analiza pracy przodownicy na przewijarce krzyżowej                              | 11—12 | 418 |
| Inż. Zygmunt Zbichorski — Praca na kilku obrabiarkach                                                  | 11—12 | 437 |
| Inż. Jan Pawlikowski — Organizacja ostrzenia i wymiany narzędzi tnących                                | 11—12 | 442 |

## NORMOWANIE PRACY

|                                                                  |   |    |
|------------------------------------------------------------------|---|----|
| Mgr Stefan Krajewski — Metody ustalania norm pracy               | 1 | 10 |
| Inż. Maksymilian Reich — Zaszeregowanie prac za pomocą punktacji | 1 | 19 |

Analityczna klasyfikacja zużycia czasu roboczego na miejscu pracy

1 30

F. Selbmann — O racjonalizacji i systemie „Refa“

2 63

F. H. — Metoda i technika obserwacji czasu pracy

2 77

M. Helfgot — Normy pracy w budownictwie

3 125

Inż. W. P. Siergijew — Metodyka analizy wykonania norm pracy w fabryce konfekcyjnej

4 178

Mgr Antoni Dąbrowa — Analiza wykonania norm pracy w przemyśle włókienniczym

5—6 222

Mgr Zygmunt Koryzna — Konspekt analizy wykonania norm pracy

5—6 229

M. Helfgot — Miejsce technika normowania w produkcji

7 267

Mgr inż. Ludwik Mayre — Organizacja normowania technicznego w Niemieckiej Republice Demokratycznej

7 283

Inż. Stefan Filipkowski — Zasady wynagradzania prac zleconych w instytucjach naukowych

7 288

Inż. Edward Weychert — Analityczna klasyfikacja zużycia czasu w geodezji

8—9 331

Praca zbiorowa (I) — Metodyka technicznego normowania pracy

8—9 334

Inż. Michał Skarbiński — Badania naukowe w dziedzinie technicznego normowania pracy w przemyśle odlewniczym

10 382

Praca zbiorowa (II) — Sposoby ustalania czasów wchodzących w skład norm pracy

10 389

Inż. I. N. Pintusow — Akordowy system plac dla robotników zatrudnionych przy remoncie urządzeń

11—12 412

Praca zbiorowa (III) — Zasady i podstawy opracowania normatywów czasu

11—12 447

Inż. Antoni Zieliński — Zlecenie prac badawczych instytucjom naukowym

11—12 450

Jolanta Pietrzakowska — Zastosowanie wykresów świetlnych do badania sposobu wykonywanej pracy

11—12 453

## ROLNICTWO

Dr Bohdan Kopeć — Zagadnienie organizacji pracy w gospodarstwach rolnych ZSRR

1 32

Andrzej Szweyger i Michał Kołtunowicz — Zadania organizacji pracy w rolnictwie

1 37

Wojciech Szmidt — Organizacja pracy w spółdzielni produkcyjnej w okresie akcji żniwnej

7 270

B. Jabłoński — Organizacja kierownictwa Stacji Maszynowo-Traktorowej w Kuźnieku

7 292

## ORGANIZACJA DYSTRYBUCJI

Emil Piotr Ehrlich — Z doświadczeń organizacyjnych handlu radzieckiego

2 81

Jan Chodorowski — Mechanizacja i automatyzacja pracy w ujęciach przedsiębiorstw handlowych

3 126

Stanisław Bernatt — Praktyczne, oszczędne i tanie mają być opakowania w Polsce

3 128

Dr Tadeusz Szetela — Uwagi na temat organizacji sprzedaży w PDT

5—6 233

Dr Tadeusz Szetela — Towary niechodliwe w obrocie towarowym

11—12 461



|                                                                                                     | Nr    | Str. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|
| A. Gierut — Zagadnienie zamówień wewnętrznych                                                       | 1     | 38   |
| Władysław Baliński — Prace sekretarskie a sprawność techniczna pracy przełożonego                   | 1     | 42   |
| Kazimierz Keler — Uproszczony sposób obliczania podatku od wynagrodzeń i składek na SFO             | 1     | 45   |
| Inż. Tadeusz Wasiljew — Próba usystematyzowania tzw. norm organizacyjnych dla urzędów przemysłowych | 2     | 83   |
| A. Andrzejewski — Racjonalizacja pracy biurowej w praktycznym zastosowaniu                          | 2     | 87   |
| Franciszek Kwistek — Kontrola wykonywanych zleceń                                                   | 2     | 88   |
| Gustaw Lachowski — Kontrola wstępna likwidacji rachunków w przedsiębiorstwie                        | 3     | 130  |
| Mgr Brunon Borkowski — Kartoteki pomocnicze do obliczania opuszczeń w pracy                         | 3     | 132  |
| Mgr Franciszek Kubaczka — Problematyka szkolenia pracowników biurowych                              | 4     | 182  |
| Władysław Baliński — O przejrzystość sprawozdań przeznaczonych dla kierownika przedsiębiorstwa      | 4     | 184  |
| W. A. Zarchin — Organizacja wewnętrzno-fabrycznego rozrachunku gospodarczego                        | 5—6   | 235  |
| B. Jabłoński — Organizacja kierownictwa Stacji Maszynowo-Traktorowej w Kuźniecku                    | 7     | 292  |
| Gustaw Lachowski — Organizacja księgowości w Centralnym Zarządzie                                   | 8—9   | 342  |
| Adam Gierut — Przyczynek do organizacji przebiegu pracy w wydziale fabrykacji                       | 8—9   | 345  |
| Mgr Zygmunt Koryzna — Komórka organizacji prac i płac w przedsiębiorstwach przemysłowych            | 10    | 400  |
| Stefan Stosyk — Opisowe normy organizacyjne dla zarządów jednostek gospodarczych                    | 10    | 404  |
| Karol Kostrzewa — Opracowanie formularzy i druków biurowych                                         | 11—12 | 456  |

## R Ó Ż N E

|                                                                                                                       |     |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|
| Jan Bolecki — Konkurs na opis metod pracy                                                                             | 2   | 91  |
| Sprawozdanie z działalności Centrum Dokumentacji Naukowo-Technicznej za rok 1949                                      | 2   | 94  |
| Mgr A. Hulek — Ćwiczenie w czynnościach dnia codziennego jako część procesu przywracania inwalidom zdolności do pracy | 3   | 115 |
| Jan Frydrychewicz — Techniczny kierownik drukarni                                                                     | 4   | 164 |
| Mgr Seweryn Hartmann — Słownik nazw zawodów                                                                           | 4   | 165 |
| Ekonomika i Organizacja Pracy na pierwszym Kongresie Nauki Polskiej                                                   | 4   | 167 |
| Mgr Aleksander Hulek — Rola analizy pracy w przygotowaniu do pracy inwalidów                                          | 8—9 | 317 |
| Jan Śmigielski — Ogólnokrajowa konferencja transportu wewnętrznego                                                    | 8—9 | 358 |

|                                                                                                  | Nr    | Str. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|
| T. W. — O konieczności utworzenia ośrodków normatywów administracyjnych dla gospodarki narodowej | 2     | 89   |
| F. Z. — Ujednolicić definicje                                                                    | 2     | 90   |
| T. W. — „Sprawy“ i „zagadnienia“                                                                 | 2     | 90   |
| Inż. Edward Schodnicki — O wyższą formę współzawodnictwa                                         | 3     | 133  |
| J. E. — O właściwą popularyzację ruchu wynalazczości robotniczej                                 | 3     | 134  |
| Mgr H. Łazowska — Jeszcze o zaszeregowaniu prac za pomocą punktacji                              | 3     | 135  |
| Tadeusz Wasiljew — O współzawodnictwie pracy i socjalistycznym zarządzaniu uwag kilka            | 4     | 186  |
| Jacek Wejroch — Na marginesie artykułu mgr. K. Niemca „Z teorii współzawodnictwa pracy“          | 4     | 187  |
| Jacek Wejroch — Narady wytwórcze — socjalistyczną metodą zarządzania produkcją                   | 5—6   | 239  |
| Dr M. Rubinsztejn — Kapitalistyczna kradzież patentów                                            | 5—6   | 240  |
| I. Czangli — Starania uczonych o ściślejsze powiązanie nauki z praktyką                          | 8—9   | 355  |
| W. Grigoriew — Zastosowanie kinomatu przy badaniu procesu wytwórczego tkactwa                    | 11—12 | 464  |
| Tomasz Serafin — Kontrola biurowości a wydajność pracy                                           | 11—12 | 464  |
| Adam Muller — O wykonanie planu produkcyjnego przy produkcji na surowcu odpadkowym               | 11—12 | 465  |
| Jan Czarnocki — Rozwój współzawodnictwa o opanowanie ekonomiki przedsiębiorstwa                  | 11—12 | 466  |

## RECENZJE

|                                                                              |       |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-------|-----|
| Jan Czarnocki — Rozwój ruchu współzawodnictwa w ZSRR                         | 3     | 136 |
| Inż. S. Filipkowski — Technika bezpieczeństwa przy budowie maszyn            | 3     | 139 |
| Tadeusz Lisowski — Jakość oświetlenia w przemyśle                            | 3     | 140 |
| S. H. — Zawody podstawowe i pomocnicze hutnictwa metali nieżelaznych         | 4     | 189 |
| Wojciech Stopczyk — Normowanie i organizacja pracy w hutnictwie              | 5—6   | 242 |
| Dr inż. Z. Zbichorski — Drogi rozwojowe techniki w ciężkim przemyśle         | 5—6   | 243 |
| Mgr W. Dobrowolska — Z dziedziny poradnictwa zawodowego                      | 7     | 295 |
| Dr inż. Z. Zbichorski — Zagadnienia produkcji potokowej                      | 7     | 295 |
| Urszula Tomorowicz — Radziecki ruch brygad najwyższej jakości                | 8—9   | 357 |
| Danuta Łukaszewicz — Historia warunków pracy w ustroju kapitalistycznym      | 8—9   | 357 |
| Dr inż. Zygmunt Zbichorski — Organizacja i ekonomika przemysłu budowy maszyn | 11—12 | 467 |
| Aleksy Pluta — Zagadnienie przyspieszenia obiegu środków obrotowych          | 11—12 | 467 |
| Zbigniew Dąbrowa — Siła stachanowskiego ruchu                                | 11—12 | 468 |
| Aleksy Pluta — Organizacja zaopatrzenia materiałowego przedsiębiorstw        | 11—12 | 468 |

|                                                                                                                                                                                                                                   | Nr | Str. |                                                                                                                                                                                                                                                           | Nr    | Str. |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|
| Uchwała Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1950 r. w sprawie utworzenia Państwowej Komisji Etatów Gospodarki Uspołecznionej                                                                                                        | 1  | 47   | Uchwała Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. w sprawie wzorów, trybu wręczania, sposobu noszenia i trybu pozabawiania odznak: „Racjonalizatora Produkcji“ i „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji“ oraz dyplomu „Zasłużonego Racjonalizatora Produkcji“ | 3     | 141  |
| Uchwała Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1950 r. w sprawie praw i obowiązków głównych (starszych) księgowych przedsiębiorstw i zakładów uspołecznionych                                                                          | 2  | 92   | Ustawa z dnia 18 kwietnia 1950 r. o zabezpieczeniu socjalistycznej dyscypliny pracy                                                                                                                                                                       | 4     | 189  |
| Uchwała Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. w sprawie przywilejów dla górników rud, kruszców, kopalń glinki ogniotrwałej                                                                                                        | 3  | 141  | Uchwała KERM z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie organizacji normowania pracy                                                                                                                                                                                | 5—6   | 246  |
| Uchwała Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. w sprawie wzorów, trybu wręczania, sposobu noszenia i trybu pozabawiania odznak: „Przodownika Pracy“ i „Zasłużonego Przodownika Pracy“ oraz dyplomu „Zasłużonego Przodownika Pracy“ | 3  | 141  | Dekret o wynalazczości robotniczej z dnia 12 października 1950 r.                                                                                                                                                                                         | 11—12 | 469  |

## K R O N I K A

Kronika Nr 1 — str. 48, nr 2 — str. 95, nr 3 — str. 144, nr 4 — str. 192, nr 5—6 — str. 246, nr 7 — str. 296, nr 8—9 — str. 358, nr 10 — str. 407, nr 11—12 — str. 472.